

Nový život

Jiří Fišer

Tento příběh věnuji svým nomádským přátelům Věře a Davidovi

„Narodilo se nám nový hříbě!“

Zbyslav vtrhl do Jaroslavina pokoje bez zaklepání podobaje se náhlé letní bouře, jež ospalý letní den v mžiku promění ve hřmot krupobití. Teď však panovala hluboká noc a bratrův výkřik Jaroslavu probudil ze sna.

„Musíš se na něj jít podívat!“ Zbyslav uchopil ruku ruku své starší sestry a snažil se ji vytáhnout s postele.

Jaroslava byla chvíli zmatená, ale po chvíli si uvědomila, že opustila temný les svého snu a ocitla se v ještě větší temnotě svého nového pokoje. Ospalý mozek jí navíc po chvíli ukotvil i v čase. V téhle pozdně jarní noci měla přece rodit její bílá klisna Vločka, kterou dostala před necelými dvěma lety darem od bratra Vladislava.

„Počkej! Jasně, že se jdu podívat. Rozsviť něco!“

Jaroslava opustila příjemně vyhřáté podpeřiní a spustila holé nohy nohy na podlahu. Dřevěné trámy kryl vysoký prytanský koberec, přesto to zazáblo. Zbyslav mezitím našel svíčku i křesadlo a na první pokus se mu ji podařilo zapálit. Bledý svit nahradil temnotu mihotavými stíny, ale ani v nich se Jaroslavě nepodařilo najít dřeváky.

„Pomoz mi najít boty.“

Chlapec se ponořil pod postel, a nadšeně o překot vyprávěl o nejnovějším zážitku. „Vločka si lehla na bok a ze zadku jí vyklouzlo hříbě v takový divná bílý bláně. Strejda Boromír mě nechal se na to celou dobu

dívat. Kovář tu blánu roztrhl a to hříbě začalo dýchat a za chvíli se prej samo postaví na nohy.“

— *Neměla jsem usnout. Zbyslav je o čtyři roky mladší a přesto vydržel zůstat vzhůru. Neměla jsem Vločku opouštět v těžkých hodině.*

„Tady je máš. A přehod' si něco přes sebe. Venku je zima.“

Jaroslave se rozhodla, že pro tentokrát svého bratra poslechne. Přes noční košili si vzala šaty a vklouzla do dřeváků. Pak se opatrně vydala ke dveřím a Zbyslav ji následoval se svíčkou. Za dveřmi získala jistotu rovnováhy a rozběhla se chodbou směrem ke stájím. Hrad ještě nebyl úplně dostaven a tak se musela vyhýbat nástrahám, které na chodbě zanechali řemeslníci a do chladné noci vyběhla úzkým otvorem, který se ještě příliš nepodobal kamennému portálu. Na nádvoří nebylo živé duše kromě větru, jenž zhasil svíčku a pronikl až k její kůži. Nedala se však odradit a zamířila k slabé záři linoucí se ze stájí na severní straně hradu.

Po překonání velké studené prostory pootevřela vrata a proklouzla dovnitř. Stáj byla osvětlena jedinou loučí a mezi dvěma muži stála její klisna a k něčemu malému skláněla svou hlavu. Muž vzadu byl hradní kovář, mohutný chlap s hustými vousy a koženou zástěrou. Ona však zamířila k vysokému černovlasému muži v popředí, kterého měla z celé hradní posádky nejraději.

„Strejdo Boromíre,“ oslovila ho, „zaspala jsem to.“

Boromír se k ní otočil a v jeho tváři byl úsměv. Nepromluvil však a namísto toho ukázal na hříbě, které už stálo rozkročené na tenoučkých nožkách a usilovně hledalo zdroj mateřského mléka.

„To je ale nádherné,“ prohlásila a v těch slovech nebylo jen estetický názor. Příroda jí totiž právě ukázala jeden ze svých zázraků – zázrak zrození, v němž se z krve a bolesti rodí nový život.

„Je opravdu nádherný, slečno. Nejhezčí, který sem kdy viděl. A to sem jich už viděl hodně. A je to malá kobyłka.“

Vzduch voněl senem, koňmi, krví a něčím zvláštním, co Jaroslava nikdy předtím nepoznala. „Budu jí říkat Krasavice, strejdo,“ řekla bez rozmyšlení.

Voják se na ni opět podíval a přikývl. „Moc hezký jméno, slečno Jaroslavo.“

V hradní jídelně zůstaly jen ženy. Kromě Jaroslavy, dojídací medovou kaši, to byla Svatava její matka a Přibyslava, žena jejího staršího bratra a tím i paní hradu. Méně pozorný pozorovatel by mezi přítomné pravděpodobně zařadil i dva muže: Zbyslava a kameníka, jenž osazoval ostění okna. Zbyslav však napůl spal a lžice s kaší už pár drahých vteřin nehybně setrvala před jeho pootevřenými ústy, a kameník patřil mezi řemeslníky, kteří sice dokončovali hrad, ale nezapojovali se do jeho života. „Vladislav se nějak opozdil,“ podotkla Přibyslava, „měl tu být už předevcírem.“

— *Jako kdyby někdy spěchal domů, pomyslela si Jaroslava. Vždycky se někde zdrží a pak vysvětluje, že to bylo v zájmu vévody či dokonce státu. Převrátil nám život vzhůru nohama, a pak na nás nemá čas.*

„Určitě ho něco důležitého zdrželo,“ zastávala se ho Svatava.

— *A naše maminka, ta nejchytřejší maminka na světě, to nevidí. Nebo spíš nechce vidět.*

Z nádvoří se ozvaly hlasy a pak klapot kopyt.

„To bude on,“ prohlásila Přibyslava, odložila lžici a rozběhla se ke dveřím. Svatava vstala a začala připravovat snídani i pro příchozího.

— *Taková nikdy nebudu. Pán domu se uráčí přijet a všichni ho jdou vítat nebo mu chystat jídlo. Navíc už předem slyšela svou matku – „Určitě má hlad, chudáček.“*

„Určitě má po té cestě pořádný hlad, skoč do kuchyně ať přinesou nějaké maso a pivo.“

— *Pán se po měsíci objevil doma a všichni se mohou přetřhnout. Jako by mu nestačila medová kaše a horké mléko.* Jaroslava však raději neprotestovala a vydala se směrem ke kuchyni. Věděla, že by to bylo zbytečné a navíc se tam něco dobrého najde i pro ni.

S bratrem se potkala při zpáteční cestě z kuchyně. Kráčel sám a Jaroslava musela, byť nerada, uznat, že mu to sluší: vysoké kožené boty, rudý kabátec, žluté nabírané kalhoty a stříbrolesklá přilbice s rudým chocholem. Tu už ale držel v rukou odkrýváje tak své husté rezavé vlasy, které skvěle doplňovaly bradku a široký knírek v usměvavé tváři.

— *Úsměv má po mamince.*

„Jaroslavo, zítra k nám přijede vévoda Boleslav!“

Vteřiny ubíhaly a Vladislav evidentně čekal na reakci.

— *Co čeká? Snad ne, že se budu nadšená. Vévoda je pěkný suchar a nemůže za to jen ta jeho spálená tvář bez stopy emocí. Když už se snížil k tomu, aby se mnou promluvil, choval se ke mně jak k malé holce. A přesto teď budou všichni celí pryč z toho, že je navštíví. „Půjdu se připravit na jeho příjezd.“*

Vladislavův úsměv viditelně pohasl. „Ty se na něho netěšíš?“

— *Mám mu říct pravdu? ... „Ne, bratře. Netěším.“*

Od rozestavěné brány se špalír táhl až k pódiu po věží na němž stál Vladislav a jeho rodina. Kromě vojáků z hradní posádky a nečetného služebnictva v něm byli i všichni vesničané z Černého Brodu.

Vévoda přijížděl na kaštanovém hřebci v čele malého průvodu a blahosklonně kynul zástupům. Zastavil až těsně před pódiem a elegantně seskočil s koně.

Vladislav se před svým vládcem lehce poklonil, ale Jaroslava se Boleslavovi podívala zpřímá do očí. Boleslav se svůj pohled snažil zaměřit na pána hradu, ale co chvíli mu sklouzával zpět k mladé ženě.

— *Co na mně vidí?*

„Vidím, můj milý pobočníku, pane Vladislave, že jsi se stavbou svého hradu pokročil,“ promluvil jako první vévoda. „A to není jediné překvapení. Tvá žena byla vždy tvou hlavní ozdobou, ale jak vidím tak na hranicích mé říše vyrostl nový krásný květ — tvoje sestra. Dívka, jíž se krásou nevyrovná žádná z týnských žen.“

— *Co to blábolí? Naposledy mě viděl před necelými dvěma léty a to si mě stěží všiml.*

„Můj pane a vévodo, vítáme tě u nás doma. Já, moje matka Svatava a též ti, které už znáš, moje žena Přibyslava, má sestra a můj bratr.“

Nyní se jim lehce poklonil Boleslav. „Rád vás poznávám, paní Svatavo – ženu, jež na svět přivedla mého všemi ctěného pobočníka, a též překrásnou dívku a odvážného mladého muže, syna rytíře Závaše – muže, jenž zachránil Venety před zlobou mocného čaroděje.“

— *Oni mu to možná věří, ale já rozhodně nejsem tak hloupá.*

„Zvu tě nejdříve na krátkou prohlídku našeho nového hradu, pane,“ ukázal Vladislav k hlavnímu vchodu do hradu. „Pak nás čeká skromná hostina v hodovní síni.“

— *Skromná hostina? Zabili obě naše prasata a vyvraždili celý kurník.*

Boleslavův zrak opět utkvěl na Jaroslavě. „Rád přijímám, příteli. Tím spíše, pokud nás doprovodí tady mladá dáma“

— *To zrovna, abys na mě pořád jen zíral.* „Omlouvám se, pane, ale mám jinou povinnost. Narodilo se nám hříbě a musím se o něj postarat.“

Jaroslava se nepřestala dívat do Boleslavových očí a tak v nich spatřila jeho reakci. Nebyl to vztek ani pokoření, jen náhlá zmatená nejistota. Něco takového ji od muže tak sebevědomého a strohého překvapilo, a snad proto od něj svůj zrak odvrátila už po pár vteřinách a pomalu se vydala se ke stájím.

Slavnostního oběda se odmítla zúčastnit, ale Svatava jí vysvětlila, že by to bylo krajně nezdvořilé. Boleslava do té doby viděla jen krátce ve stájích, ale tam se zajímal jen o koně a ji zcela ignoroval. Na hostině se sice zprvu pokusil o chabý kompliment, ale když nepochodil, zůstal zamlklý a věnoval se více talíři než konverzaci. Jen jednou ho přistihla, že na ni krátce pohlédl a to v okamžiku, kdy se obrátila k matce. Bylo to však jen

na okamžik a poté jeho popálená tvář ještě více zrudla a neřekl už ani slova.

Při vévodově odjezdu už naštěstí být nemusela. Večer však za ní přišla Svatava a hned první větou se vrátila k celé té záležitosti, na níž by Jaroslava nejraději zapomněla. „Nemusela ses tvářit tak pohoršeně, Jaroslavo.

Vévoda je – o tom jsem přesvědčená – slušný muž.“

„Divně se na mě díval a divně mluvil.“

„Muži se tak občas dívají. Líbí se jim krásné ženy. Stejně jako nám se líbí někteří muži. A pár komplimentů nikdy neuškodí.“

„Nikdy předtím se na mě takhle nedíval.“

„Jistě sis, moje holčičko, všimla, že ses za poslední roky dost změnila.“

— *To, ale neznamená, že na mě budou všichni zírat.* „Ostatní muži se ale na mě takhle nedívají.“

„U většiny místních mužů si toho stěží všimneš. Dívali se na tebe předtím a dívají se i teď. A navíc si myslím, že pro většinu z nich jsi prostě jen sestra jejich pána.“

„A pro vévodu jsem co? Sestra jeho pobočníka, takže si se mnou může dělat co chce?“

„Přeháníš, Jaroslavo. Jen se na tebe díval a řekl – ve vsí počestnosti – pár nezávazných frází.“

„Nechci nic mít s člověkem s takovouhle tváří.“

Svatava, jejíž tváří prozatím prosvětoval náznak úsměvu, zvažněla. „Ty si můžeš svého muže vybírat. Přeju ti to. Ale ne všechny ženy mají takové štěstí. A nejen ty nešťastnice by ti řekly, že na tváří téměř nezáleží. Dokonce ani láska není všechno.“

„Na čem tedy opravdu záleží?“

„Na odvaze...“ Svatava se na par vteřin uchýlila tam, kam za ní Jaroslava nemohla – do minulosti všech dnů svého dlouhého života. „Na odvaze žít spolu i navzdory nepřízní osudu.“

Špalír venkovanů a vojáků se tentokrát táhl do nedohledna. Vévoda jej na svém hřebci projížděl krokem a celý ten dlouhý čas hleděl pouze na ni. Až když seskočil s koně, poklekl a sklonil hlavu.

„Miluji tě, krásná dívko. Můj život nemá bez tebe žádnou cenu.“ Opět jí pohlédl zpříma do očí. „Pročež udělám vše, abych získal tvé srdce.“

„Opravdu vše, rytíři?“

„Ano vše, panno Jaroslavo. Jsem jako odsouzenec na smrt, jehož může zachránit pouze nečekaná milost.“

„Pak mám tedy pro tebe, statný rytíři, jediný nicméně obtížný úkol. V noci se v naší stáji narodilo hříbě. Chci abys mu přinesl dar rozumu od mocné čarodějky, jen sídlí na vysoké hoře daleko v Severní zemi. Splníš-li ten úkol, tak získáš mé srdce i mou ruku.“

„Tvé přání je mi rozkazem, vzácná panno. Bez meškání se vydám vstříc neodvratnému osudu, který mi může přinést jak temnou smrt tak věčné štěstí v paprscích tvé lásky.“

„Jdiž tedy a bez daru se nevracej!“

Nedohledné moře trav vysušených do obilné žluti nerozechvíval v horkém poledni sebemenší vánek. Nehybnou jednotvárnost planiny narušovaly jen nečetné vápencové skalky, jejichž bílé plochy se z nadhledu podobaly kostrám pradávných obrů. Vyprahlou krajinou se ploužil zchvácený plavák se znaveným jezdcem v sedle. Jaroslava seděla na vysoké skále a sledovala, jak se k ní jezdec i jeho kůň pomalu blíží. Jezdec před skalou opustil sedlo a se slyšitelnou námahou začal šplhat vzhůru. Dlouho ho však kryla skála a tak jeho polohu určoval pouze sípavý dech. Až v posledních pár sázích výstupu spatřila jeho tvář. Ta byla pokryta prachem a potem, jeho oči však byly jasně modré.

„Nemáš trochu vody pro unaveného poutníka a jeho koně, spanilá panno?“ zeptal se jí, když před ní stanul.

„Jsou-li tvé úmysly čisté, pak ti mohu nabídnout chladnou vodu, kterou jsem přinesla z nedalekého pramene.“

„Plním jen přání dívky, kterou miluji.“

„Pak se obcerstvi mým darem, vojáku.“

Boleslav od ní převzal kamenný hrnek a hltavě pil. Voda mu stékala po bradě, ale jeho oči ji upřeně sledovaly.

Svět se v jediném okamžiku změnil. Nebe se protrhlo pod tíhou deště a zemi zalávaly záplavy vod. Vyhublý jezdec se na svém vraníku prodíral zemí, jež se byla změnila v bažinu, promočen až na kost. Hlavu mu kryla kápě, jež však skýtala jen chabou ochranu před kapkami hnanými bouří. Jaroslava ho sledovala ze zápraží vesnického domku, kryta před nepřízní počasí převislou střechou.

I nyní jezdec seskočil s koně a přišel až k ní. „Už mnoho dní jsem nepozřel ani sousto, soucitná panno a i můj čtyřnohý přítel postrádá ovsu.“

„Jsou-li tvé úmysly čisté, pak ti mohu nabídnout chléb, který jsem právě upekla.“

„Plním jen úkol, jež mi dala žena, kterou hodlám pojmout za choť.“

„Pak se posilni mým darem, poutníku.“

Boleslav od ní převzal krajíc chleba a hladově se do něj zakousl. Drobky mu padaly na provlhlý plášť, ale jeho zrak se stále upíral k její tváři.

Potopu světa nahradil chladný zimní podvečer. Všude kolem hrazeného města bylo bílo a krutý mráz zahnal vše živé do vyhrátých příbytků a pelíšků. Syrovou ponurost světa završovala ocelově šedá obloha klenoucí se nízko nad zemí. Muž jedoucí na grošákovi byl zachumlán do vlněného pláště, přesto se chvěl zimou a jeho kůň mlel z posledního. Když po mnoha dlouhých minutách zastavil před branou, svezl se neslyšně s koňského hřbetu a na nejistých nohách stanul před Jaroslavou, která stála

uprostřed vysokého průjezdu. Jeho provždy temně růžová tvář zbledla a nos zesinal v mrtvolnou modř. Konečky tmavých vlasů měl uvězněny ve střípcích ledu.

„Milostivá panno, poskytni útočiště znavenému poutníkovi a jeho věrnému oři.“

„Jsou-li tvé úmysly čisté, buď vítán v mém domě i v mém loži.“

„Plním jen úkol milované, kterou neopustím než v okamžiku své smrti.“

„Pak se potěš mým darem, cizince.“

Jaroslava čekající na konzumaci třetího daru zažila i ve snění velké zklamání. Sen totiž nečekaně brzy změnil kulisy a ona v roli velké čarodějky sledovala Boleslavův smrtelný zápas v úzké rozsedlině uprostřed nebetyčných hor.

Zčernal mrak bílý

smrt jako mlha se snášela na něj

v temné severní zemi

život mu unikál ze siných žil

Statný jezdec, sedě na svém broném koni odrážel svým dlouhým úzkým mečem útoky strašlivých stvoření usilujících o jeho život. Třesk zbraně i ocelových drápů a pařátů se odrážel v tisíci ozvěn stejně jako řev z rozeřváváných hrdel a tlam. Bojovník jen suše počítal sklaté bestie. Hrotem čepele právě proklál hrdlo ohavného gryfa a nestvůra se s téměř lidským výkřikem svalila pod kopyta jeho koně. „Sedm,“ stačil říci nežli čelil útoku obřího hada, z jehož dlouhých zubů kanul žíravý jed. Jedním sekem mu stál hlavu, jedová sprška smíšená s nečistou krví však zasáhla jeho zrudlý obličej a propálila se mu kůží. Aniž by zasténal, procedil mezi zčernalými rty: „Osm.“

Každým dalším úderem však byla jeho paže slabší a keratinové zbroje nemilosrdných útočníků zanechávaly na jeho těle zející rány. On přesto vytrval a zbrcen rudou krví, jež smáčela i zářivě bílou srst jeho kobyly

a stékala v četných praménkách na kamennou dlažbu, předjel před čarodějkou. Nesestoupiv na zrudlou zem, promluvil z výše koňského hřbetu a jeho mocný hlas se odrážel od okolních skal.

„Jsi-li ta, kterou hledám, žádám od tebe dar rozumu pro komoně mé paní.“

„Ten dar ti mohu dát, hrdino. Tvá zranění jsou však plná jedu a jen já mám moc je vyhojit. Jen tak unikneš smrti, od níž tě dělí jen pár úderů srdce. Musíš si však vybrat, buď získáš dar pro svou paní nebo svůj život. Co si zvolíš, statný rytíři?“

V jeho zelených očích se odrážela strašlivá bolest, přesto neuhnul pohledem, a ona z nich vyčetla jeho odpověď. Odpověď se kterou se nechtěla ani nemohla smířit.

Sen skončil a ona se probudila s výkřikem nesouhlasu na rtech a dlouho zírala do bezhvězdné tmy. Pak pomalu vstala a vydala se pustými chodbami hradu za někým, komu by se mohla svěřit. Někomu kdo by jí naslouchal, ale příliš by jí do toho nemluvil.

„Nikdy jsem nepomohla jeho koni,“ uvědomila si stále ještě zmatená nezvyklým snem. Instinktivně proto zamířila do hradních stájí. Ty byly i v pozdní noci osvětleny osamělou olejovou lampou, v jejímž světle spatřila černé hříbě, jež už stálo pevně na svých nohou a hledělo na ni pohledem, v němž se zračil údiv ze světa. Poklekla a objala mu krk. „On mě podvedl!“ svěřila se mu s další zmatenou myšlenkou. „Jak mě ale mohl podvést, když ho nemiluji?“ začal u ní postupně vítězit rozum. „A navíc se mnou.“ — *Statný rytíř?? Kde jsem to, při bozích, slyšela? Nebo jsem to snad četla? Příliš čtu a málo žiju!*

Hříbě, které se hned po narození střetlo s drsnou realitou lidské psychiky, neodpovědělo, ale Jaroslava přesto zaslechla sotva slyšitelný a zcela nekoňský zvuk. Zvuk opatrného nádechu někoho, kdo dlouho zdržoval dech.

„Je tu někdo?“ zašeptala.

Zpoza jednoho z kotců vyšel muž. Byl to desátník Boromír a tvářil se provinile.

„Ty jsi mě špehoval?!“

„Ne, slečno Jaroslavo. Byl sem už ve stáji, když ste přišla. Přišel sem se jenom podívat, jak se daří klisně a jejímu hříběti. Nechtěl sem vás rušit. Každý si občas potřebuje popovídat s někým, kdo mu do toho moc nekecá. A koně sou na to nejlepší.“

Jaroslava už ale našťěstí stačila poznat svůj omyl. „Ne, Boromíre, já si potřebuji popovídat s někým, kdo mi může odpovědět na otázky, které mě tíží. A to koně neumí.“

Boromír mlčky přikývl a Jaroslava mu řekla o svém snu. Nevynechala žádný dar ani úzkost z očekávané odpovědi. Když skončila, vzhledla k desátníkovi a zeptala se: „Tomu snu vůbec nerozumím, Boromíre. Poslala jsem ho na smrt a zároveň mu pomáhala. Miluji ho nebo nenávídím?“

„Sny sou moc složitý, Jaroslavo. Víc by vám mohla říct moje žena. Často se jí zdaj podivný sny u budoucnosti a ona jim, zdá se, rozumí. Už dvakrát mi tak zachránila život.“

„Jak ti zachránila život?“

„To je na dlouhý povídání.“

„Myslím, že na to teď máme plno času.“ Jaroslava se rozhlédla po stáji. Všichni koně je upřeně pozorovali. „A taky soukromí.“

„Stalo se to tehdá, když z našeho hradu zmizel pan Vladislav. Vyslali nás ho hledat a tak sme v jedný vesnici potkali mladou dívku. Jakmile nás spatřila, zbledla jako smrt. Řekl sem jí, že se nás nemusí bát. A ona odpověděla, že se nebojí o sebe, ale o mně. Prý mě předchozí noc viděla ve snu, jak bojuju s rudými jezdci v krvavým souboji, ve kterým nakonec podlehnou, stejně jako mí druzi. Náš velitel – starej desátník – se tomu vysmál a řekl, že nikdo přece nevěří vesnickejmhadačkám. Já sem ale měl pořád před očima ten její smutnej pohled a tak sem se ho pokusil přemluvit, abysme se vrátili. Řek mi, že sem zbabělec, ale pokud hodlám

věřit babskejm řečem, tak ať na ně v tý vsi počkám. A já sem tam navzdory tomu, co si o mně pomyslej moji kamarádi, opravdu zůstal. Na jejich pohledy, když odjížděli, ale nikdá nezapomenu. Láska je ale často silnější než povinnost, silnější než stud.

Já sem si ale hned druhej den ráno uvědomil, co sem to vlastně udělal a vydal sem se je hledat. Našel sem ale jen jejich společnej hrob, kam je hodili a zahrabali vesničani po tom, co podlehli velký přesile, když narazili na hlídku gardistů Krvavýho baziliška.

Já se nakonec vrátil do Ostroměře a snažil sem se na to všechno zapomenout. Navíc vysvětlit, proč se vracím jako jedinej z celý jízdní hlídky živej a navíc nezraněnej, nebylo zrovna jednoduchý a já poprvý ve svém životě zalhal.

O pár tejdnu pozdějc sem tu dívku spatřil ve městě. Řekla mi, že se jí zdál další sen a v něm sem umíral v plamenech a že mě zapřísahá, aby sem nevyjížděl do války, která se chystá. Já jí odpověděl, že už nikdy ne-zradím svý vojenský povinnosti ani svý kamarády. Když sem zůstal ne-oblomnej, tak mi řekla, že v tom případě, ať se aspoň držím v blízkosti vysokýho muže s modrým chocholem.

Za tejden sme vyjeli do tý nechvalně proslulý bitvy u Lužce. Na dívku sem už téměř nemyslel a připravoval sem se na svou první skutečnou bitvu. Na její slova sem si vzpomněl až v okamžiku, kdy sme se šikovali k boji. Jen kousek od naší jednotky stál velkej čaroděj a na přilbě měl mod-rej chochol. Náš vévoda s ním chvilku mluvil a pak vydal rozkaz ke zteči. Já ho samozřejmě uposlechl, ale držel sem se spíš blíž toho čaroděje než svýho kapitána. Pak přišlo to ohnivý peklo a ten čaroděj vykouznil v mžiku kolem sebe ochranou magickou hráz a já byl jedním z těch několika málo stovek mužů, který zůstali uvnitř a tak se zachránili. V následným boji sem však utrpěl těžký zranění a zůstal ležet na bitevním poli. Vedle mě umíral můj kůň a já zíral do šedivý oblohy, protože sem neměl sílu pohnout hlavou. Věděli sme oba, že si pro nás brzy přijde smrt, a já prosil všechny bohy, aby nás nenechali dlouho trpět. Zachráni-

la mě ta dívka, která přišla vedená dalším snem a ošetřila mé rány. Já si pak tu dívku vzal a ty ji teď znáš jako mou paní.“

Jaroslava znala Boromírovu ženu velmi dobře, a nikdy jí nepřipadala nějak zvláštní. Byla hodná a starostlivá, ale rozhodně nevypadala jako vědma. — *Ačkoliv mi jednou řekla, že mou svatbu skropí četný slzy a přesto bude mé manželství šťastné.* „A další prorocké sny se jí už potom nezdály?“ zeptala se.

„Jen jeden.“ Boromír zmlkl, ale po chvíli pokračoval. „V tom snu spatřila, jak mě v temnotě zasáhne zbloudilej šíp.“

„Tak se mu alespoň budeš moci vyhnout.“

„Možná. Ale nevím, kdy a odkud přiletí. Jediné, co vím, je že, pokud mě přece jen zasáhne, pak mě bude oplakávat bílá kobylka. Člověk však musí mít odvalu nýst svůj osud.“ Boromír pohlédl na černé hříbě a v jeho očích nebyla obava, jen smíření s nevyhnutelným.

„Děkuji ti, příteli Boromíre.“

„Za co, má paní?“

„Za to, že už vím, co učinit.“

„A co uděláte?“

„Poskytnu mu naději.“

Bratra potkala při snídani. „Slyšela jsem, že už dnes musíš jet za svým věvodou, Vladislave,“ zahájila rozhovor.

„Opravdu tam musím, Jaroslavo. Nedá se nic dělat.“ Vladislav zvolil pro jistotu obrannou taktiku.

„Pojeďu tam s tebou. Potřebuji si s ním promluvit.“

Vladislav překvapeně vzhlédl od hrnku s horkým mlékem, jímž zapíjel makový koláč. Semínka máku i kousky medu mu stále vězely v ryšavé bradce. „Proč? Včera se nezdálo, že bys s ním chtěla mluvit. A myslím, že po tom včerejšku ani on s tebou.“

— *Mám svého bratra ráda, ale někdy mu to pomaleji myslí.*

„Navíc nemám pro tebe přichystanýho koně, tím spíš muže, kterej by tě doprovodil nazpět. V Ostroměři budu celý dva tejdny.“

„O to si nedělej starosti, to už jsem zařídila.“

Vladislav tomu evidentně příliš nevěřil, ale již o tom dál nediskutoval. Když po snídani vyšli na nádvoří, čekal na ně Boromír. Seděl vzpřímeně na koni, který patřil jednomu ze svobodníků a svého Povětroně připravil pro Jaroslavu. Jaroslavě se lehce uklonil, opustil koňský hřbet a galantně jí pomohl do sedla. Až poté se obrátil na svého velitele: „Tvýho koně jsem připravil ve stáji, Vladislave.“

Vladislav jen nevěřicně zakroutil hlavou a zamířil k nízké budově v severním cípu hradu. Měl však zcela jistě dobrou náladu, protože si pískal svou nejoblíbenější melodii.

Jaroslava pohlédla na Boromíra a usmála se na něj. Desátník úsměv opětoval a jeho pohled setrval na pár vteřin na Jaroslavě cestovním úboru a také na její postavě.

— *At' se podívá, pomyslela si. On taky nevypadá špatně v té zlatorudé uniformě a úzkými licousy. Celé roky to pro mě byl strejda Boromír, ale teď vidím, že je to docela pohledný muž. Svět se změnil, ale zdá se že nikoliv k horšímu.* Bez rozpaků pohled opětovala, hledíc na známého muže, jako by ho viděla poprvé, a všímajíc si věcí, jichž si předtím nevšimla.

Mezitím se vrátil Vladislav a s úsměvem zamířil k bráně. Jaroslava s Boromírem se vydali za ním. Podjeli pažení, které jistilo nedostavěnou klenbu průjezdu nové hradní brány. Jaroslava si vzpomněla na spor, který vedla s bratrem před rokem lety a jež se týkal architektury jejich nového domova. Na základě představ získaných z četby dívčích románek požadovala přehršel věží a věžiček korunovaných vlajícími praporce. V elegantním donjonu měla být její komnata s vysokými okny hledícími do širého kraje a vzosnou bránu měla korunovat vížka s četnými krakorci a arkýři a strmou jehlancovou střechou zakončenou lesklou makovicí.

Bratr na její požadavky nebral sebemenší zřetel a její plačtivý protest odbyl jedinou větou: „Stavím pevnost na zemský hranici a ne příbytek pro

princezny.“ A tak hrad »zdobila« jediná připosražená obranná věž, skrývající poslední útočiště, jež se podobalo temnému žaláři, a bránu »korunovalo« neforemné dřevění podsebití.

Nyní jí to však připadalo jako dávno zapomenutá minulost a pro své tehdejší chování neměla sebemenšího pochopení. Vždyť celé ty dlouhé měsíce pozorně sledovala stavbu a nyní ji dokázaly potěšit i drobné detaily: na sucho stavěná klenba ve sklepním průchodu, kterou celý měsíc zručně sestavoval starý havíř, hrotitý portál výpadní branky, první dílo mladého kameníka, i řezbou zdobený trámový strop její ložnice vytesaný hluchým tesařem, v jehož rukou se sekyra stala nástrojem umělce. V těch románech nikdy nikoho nezajímalo, kdo v potu tváře stvořil tu nádheru, a kdo do ní svou zručností vtělil své lidství. Vždyť my všichni žijeme ve světě vytvořeném rukama a myslí nesčíslného zástupu bezejmenných předků i současníků.

— *Ačkoliv možná už brzy přijdu i o tenhle nový domov. Svět není snadné místo pro život. Pro ženy... Světlo vycházejícího slunce se zalesklo na stříbrné osmicípé hvězdičce, jež zdobila pochvu Vladislavova pobočného meče. ...a možná ani pro muže.*

Projeli rozestavěným předbraním a začali klesat po cestě vinoucí se do údolí. Vladislav na chvíli zpomalil a počkal na ni. „Vidím, žeš mi přebrala mého pobočníka, sestřičko“

„Jen pro dnešek, bratříčku. Zítra se vrátí k tobě do Ostroměře.“

„No když se mu chce cestovat do Ostroměře a zpátky, tak proč ne. Ale jen málokdo by odmít’ pomoc mladý dámě v nesnázích.“

Jaroslavě neunikl zvláštní Vladislavův výraz, o němž už dlouho tušila, že je součástí tajné mužské komunikace. Potvrzení domněnky přineslo krátké ohlédnutí a Boromírův výmluvný pohled.

„V jakých nesnázích?“ rozhodla se pro aktivní obranu.

„No v těch nesnázích... Však víš.“ Vladislav se snažil najít záchranu u Boromíra, ale ten ho v tom nechal bez pomoci.

„Já žádný nesnáze neměla. Pokud tady měl někdo nesnáze, pak to byli chlapi.“

Vladislav se upřeně zadíval na uši svého koně a Boromír se uchechtl, ale stačil jeden jediný její pohled, aby napodobil svého velitele.

Po zbytek cesty Jaroslava připustila jen nezávaznou konverzaci o počasí a krásách jarní přírody. Jen když před polednem zastavili k obědu u pramene kyselky, jenž tryskal pod vysokým dubem v místě, kde se údolí mírně rozšiřovalo, zaslechla kus rozhovoru mezi oběma muži. Dojídali poslední kousky žitného chleba se slaninou a ona si umývala ruce v prameni. Oba se evidentně nepředloženě domnívali, že je přes hukot vody z blízké Desné nemůže být slyšet.

„Ta nám teda rychle dospěla. Už je skoro jako moje Přibyslava,“ řekl její bratr a Boromír přikývl.

„A to jí ještě není ani osmnáct,“ pokračoval Vladislav. „A už si myslí, že si dokáže muže omotat kolem prstu.“

Boromír tentokrát se souhlasem otálel. Chvilí se zadíval na Jaroslavu a když trochu vylepšila svůj neúčastný výraz, pousmál se a mnohem tišeji promluvil. „A protože je chytrá po mamince, tak to ten chlap, pokud nebude sám dost chytřej, ani nepozná.“ Jaroslava skoro špicovala uši, aby to nepřeslechla.

Tentokrát se zamyslel Vladislav. Nakonec i on přikývl a v pohledu, který vrhl na svou sestru bylo něco, co Jaroslava dekovála jako obdiv.

— *To si pište, že jsem dospěla. Ted' už vím, co mohou dokázat odvážné a chytré ženy. Muži prostě proti nám nemají sebemenší šanci.*

Boromír vstal a vydal se k prameni se svou čutorou. Celou dobu, co se k ní pomalu blížil, se tváří dokonale neutrálně a mlčel. Až když se začal sklánět, aby do polní láhve nabral vodu, zřetelně mrkl.

— *A sakra.*

Tři hodiny před západem slunce dospěli k branám Ostroměře. Projeli ospalým městečkem a začali stoupat dlážděnou stezkou ke hradu.

„Nejdříve vévodu navštívím já a ty na mě počkáš na nádvoří,“ plánoval nahlas Vladislav. Naštěstí hned vzápětí promptně přečetl a vyhodnotil výraz své sestry a svůj plán mírně pozměnil. „Tak dobře, dnes ti dám přednost. Státní záležitosti můžou počkat.“

Když poté vjeli branou na můstek v parkánu, požádal Vladislav svobodníka zahřívajícího si své údy na nízké zídce, aby přivedl správce hradu. Mladý voják zasalutoval a rozběhl se ho hledat.

Nečekali dlouho a z útrob hradu přispěchal úslužný úředník. Vladislav mu vysvětlil, co se od něj žádá a správce bera v potaz Vladislavovo postavení i autoritativní tón jeho hlasu, přivolil. Boromír pomohl Jaroslavě s koně a správce jí s úklonou nabídl své služby. Jaroslava se vydala za správcem, který se zamířil k vysoké hlavní bráně, ale zastavil ji bratrův hlas.

„Jaroslavo!“

Otočila se.

„Hodně štěstí, sestřičko!“ Vladislav stál vedle svého koně a zdálo se, že neví, co dělat. Vrátila se těch pár kroků a objala ho.

„Běž už,“ řekl v okamžiku, kdy se začínalo zdát, že už se nikdy nerozdělí. Jemně ji pohladil po vlasech a pak jí zašeptal, aby to slyšela jen ona: „Dávej si ale pozor, vévoda je dost chytřej chlap.“

— *Už nikdy nebudu chlapům věřit... Ale milovat je můžu.* Překvapení i tajné myšlenky se snažila zakrýt úsměvem. Nebyla si jista, zda se jí to podařilo, ale Vladislavova usměvavá tvář ji uklidnila. — *Vždycky jsem si přála mít takového bratra. Staršího bratra, který mi bude oporou.* Pozvedla ruku a pohladila ho po rusých vousech. Náhle se jí nechtělo nikam jít.

„Běž.“ Tentokrát už to neznělo tak přesvědčivě.

Přesto se rozhodla obrátit se čelem ke své budoucnosti. Postupně zaregistrovala Boromírovu milou tvář, Povětroňovo povzbudivé pohození hlavou a skončila u správceva pohledu – přezíravého a chladného jako hvězdná zimní noc. Odvaha ji téměř opustila. — *Nemám se vrátit? Mezi své blízké. Do svého domova. Ještě je čas.*

„Běž.“ Pochybnost se spojila s náznakem smutku. Avšak setrvaly spolu jen jednu jedinou slabiku. „Je to tvůj život.“

Správce na ni nečekal a ona musela přidat do kroku, aby ho dostihla. Prošla temným průjezdem na nádvoří ozážené sluncem a za sebou zasllechla zvuk kopyt. Neohlédla se. Věděla, že se nesmí ohlédnout.

Následovaly dlouhé pusté chodby hradu a na konci jedné z nich správce zaklepal na stříbrem vykládané veřeje ve vysokém kamenném portálu.

„Vstupte,“ ozvalo se z nitra. Správce pomalu otevřel dveře a vešel dovnitř. Jaroslava slyšela, jak oznamuje, že o přijetí u vévody žádá Jaroslava, sestra vévodova pobočníka.

„Nechť vstoupí.“ Hlas by vévodův.

Jaroslava vstoupila, služebník se jí znovu uklonil a odešel. Vévoda seděl u stolu, ale nebyl zde sám. Naproti němu seděl korouhevní pán na Ostroměři Lutimír a držel v rukou korbílek ze zeleného skla zdobený cínem. Za ním v paprscích slunce zářila freska s motivem rytíře bránícího brod. Nejvýraznější částí živého obrazu však byla velká rudozlatá standarta, již držel v rukou mladý a hezký praporečník, a jež se velkolepě vzdouvala nad rytířovou stříbrnou přílbou.

„Ráda bych vám něco řekla mezi čtyřma očima, pane.“

„Lutimíre, nech nás prosím o samotě,“ obrátil se vévoda na pána hradu. Lutimír se usmál a chystal se něco říci, ale vévodovo gesto ho zastavilo. Nevysoký kapitán se uklonil a následoval svého správce.

Jaroslava osaměla s Boleslavem ve velké komnatě osvětlené podvěčným sluncem. Vévodova tvář byla v jeho záři rudější než červeně zastavy na gobelínu.

— *Chudák, je na něm dobře vidět, když je v rozpacích. A navíc o tom určitě dobře ví.*

„Co jsi mi přišla říci, sestro mého přítele?“

„Přišla jsem se vám, můj pane, omluvit, jelikož jsem na vás byla včerejšího dne příliš příkrá.“

Boleslav se zdál ještě zmatenější než před necelým dnem na Černém Brodě. „Proč? Nejsem tvůj pán a to já bych se měl omluvit, neboť jsem

v nitru zatoužil po lásce a byl trestuhodně neomalený. Od té strašné bitvy, která ze mne – alespoň napohled – udělala netvora, jsem se žádné ženě nedvořil. A až do včerejšího dne jsem si myslel, že už tak nikdy neučiním.“

„Nejste netvor, pane.“

„Myslíte, že mám ještě naději?“

„Myslím, že ano. Pokud budete mít odvalu nejen mě milovat, ale i žít se mnou v časech dobrých i zlých.“

„A ty tu odvalu máš, panno Jaroslavo?“

„Já tu odvalu mám, pane Boleslave. Zatím je to ale jen odvaha, láska musí ještě přijít.“ — *Lžu mu. Už teď ho mám docela ráda... Sny nelžou.* S hrůzou zjistila, že teď se rdí i ona.

„Pak mám ještě naději,“ řekl vévoda, usmál se a vzal její ruku a lehce ji políbil. „Ne, pak máme ještě naději – naději na nový život.“

© 2023, Jiří Fišer

[Creative Commons:](#)

[Uvedte původ-Neužívejte komerčně-Nezpracovávajíte 4.0 Mezinárodní License.](#)